

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Obszar Europy Wschodniej, Azji Środkowej, Kaukazu i Syberii jako region turystyczny**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **18-OEW-23Wsch2**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **Wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **II stopień**
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **II rok**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 h Wykładu**
9. Liczba punktów ECTS: **4**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **dr Bartłomiej Garczyk, garczyk@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **NIE**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: przedstawienie studentom atrakcyjności turystycznej regionu Europy Wschodniej Syberii i Azji Środkowej i państw byłego ZSRR.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
OEW _01	<p>Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone zależności problematyki rozwoju turystyki w czasie na terytorium Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji północnej stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia oraz związane z nimi wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji</p> <p>Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone zależności polityki historycznej i administrowania turystyką w czasie na terytorium Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji północnej stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia oraz związane z nimi wybrane zagadnienia z zakresu polityki Europy Wschodniej i Azji</p> <p>Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone zależności problematyki rozwoju turystyki i jej finansowania na terytorium Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji północnej</p>	K_W01 K_W02 K_W03
OEW _02	Absolwent potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz wykonywać nietypowe zadania, w tym w stopniu zaawansowanym dokonywać właściwego	K_U01

	doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno – komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie	
OEW _03	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	K_U07 K_U08
OEW _04	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K_K01
OEW _05	Absolwent jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	K_K03

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Podstawy wiedzy o turystyce: historia turystyki, dynamika turystyki na Wschodzie, dane statystyczne, definicja turystyki kulturowej, klasyfikacja, funkcje turystyki i jej rodzaje, czynniki kształtujące rozwój turystyki, walory turystyczne, prawo turystyczne na podstawie Federacji Rosyjskiej, organizacje turystyczne i regulacje wizowe; bezpieczeństwo personalne i zdrowotne – szczepienia;	OEW _04
Turystyka sentymentalna (etniczna): pojęcie kresów, podstawowe miejsca destynacji i ich charakterystyka; Turystyka religijna i pielgrzymkowa: najważniejsze sanktuaria i nekropolie Wschodu i ich charakterystyka; Turystyka kwalifikowana: na przykładzie systemu EUROVELO; Turystyka zdrowotna: najważniejsze i popularne uzdrowiska Wschodu; Turystyka przyrodnicza i kulturowo-przyrodnicza: parki narodowe i regionalne, skanseny przyrody i kultury;	OEW _02 OEW _03 OEW _04 OEW _05 OEW _06
Najważniejsze destynacje w układzie regionalnym: Litwa, Łotwa, Estonia – Wilno, Ryga, Tallinn, Krym, Moskwa, Petersburg, Kijów, Archangielsk, wzdłuż „Złotego Pierścienia Rosji”	OEW _02 OEW _03 OEW _04 OEW _05 OEW _06
Lista Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO: Konwencja Unesco z 1972 roku, kryteria wpisu, listy informacyjne, lista głównych obiektów i ich inwentaryzacja, Konwencja Unesco „W sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego”;	OEW _02 OEW _03 OEW _04 OEW _05 OEW _06

Kuchnia regionalna jako walor turystyczny;	OEW_04
System zarządzania turystyką w regionie Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii	OEW_01

5. Zalecana literatura:

Literatura (polskojęzyczna): (wybrane fragmenty)

1. Falkowicz N. S., Zaczinajew P. N., *Geografia turystyki międzynarodowej*, Warszawa 1997;
2. Gaworecki W., *Turystyka*, Warszawa 2000;
3. Gaworecki W., *Ekonomia i organizacja turystyki*, Warszawa 1982;
4. Gołembski G. (red.), *Kompendium wiedzy o turystyce*, Warszawa 2009;
5. Gudowski J., *Ukraińskie Beskidy Wschodnie*, t. I-II, Warszawa 1997;
6. Gudowski J., (red.), *Z biegiem Dniestru: studium krajoznawcze doliny Dniestru od źródeł rzeki do Chocimia*, Warszawa 2007;
7. Jackowski A., *Zarys geografii pielgrzymek*, Kraków 1991;
8. Jackowski A., *Święta przestrzeń świata: podstawy geografii religii*, Kraków 2003;
9. Jackowski A., Soljan I., *Leksykon: szlaki pielgrzymkowe Europy*, Kraków 2000;
10. Jędrusiak T., *Turystyka kulturowa*, Warszawa 2008;
11. Kałamajska-Saeed M., *Ostra Brama w Wilnie*, Warszawa 1990;
12. Kaprowski W., *Geografia turystyczna*, Warszawa 2004;
13. Kirszak J., *Szlakiem pamięci narodowej. Kronika VII Międzynarodowego Motocyklowego Rajdu Katyńskiego (25 VIII – 8 IX 2007)*, Wrocław 2008;
14. *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego*, Dz. U. z 1976 r., nr 32, poz. 190.
15. Kruczek Z., *Europa. Geografia turystyczna*, Kraków 2007;
16. Kruczek Z. (red.), *Kraje pozaeuropejskie. Zarys geografii turystycznej*, Kraków 2005;
17. Mikos von Rohrscheidt A., *Turystyka kulturowa: fenomen, potencjał, perspektywy*, Gniezno 2008;
18. Pawlicz A., *Promocja produktu turystycznego. Turystyka miejska*, Warszawa 2008;
19. *Polak za granicą: poradnik MSZ*;
20. Radkowska B., *Rynek turystyczny Rosji*, Warszawa 1998, 2001, 2005, Raporty Instytutu Turystyki;
21. Szperkowicz J., *Turysta polski w Związku Radzieckim*, Warszawa 1982;
22. Strumiłło-Miłosz G., *Radziecka Azja Środkowa. Mały przewodnik turystyczny*, Warszawa 1979.
23. Szulborska M., *Zobaczyć Wschód...*, Białystok 2005;
24. Wilk M., *Petersburg. Stara i nowa historia*, Łódź 2003;
25. Wiśniewski G., *Moskwa. Portret – przewodnik – dzieje – zabytki – kultura*, Toruń 2008;
26. Wójciak W., *Wzdłuż Wołgi i Donu: mały przewodnik turystyczny*, Warszawa 1980;
27. *Wzdłuż Złotego Pierścienia Rosji*, Moskwa-Warszawa 1986;
28. Ziętała Grzegorz A., *Biznes w Rosji. Nieruchomości – Turystyka*, Rzeszów 2010 (językoznawstwo);
29. Tematyczne przewodniki turystyczne (różne wydawnictwa i lata wydania – np: Bezdroża, Pascal, National Geographic, Biblioteka Gazety Wyborczej i inne);

Reportaże: Mariusza Wilka, Jacka Hugo-Badera, Kingi Lityńskiej, Igora Sokołowskiego i inne.

Np.:

- S. Orth, *Couchsurfing w Rosji. W poszukiwaniu rosyjskiej duszy*, Kraków 2019;
- I. Sokołowski, *Spokojnie to tylko Rosja*, Kraków 2015;

- K. Lityńska, *Rosja poza Rosją. Kirgistan, Kazachstan, Daleki Wschód*, Pelplin 2018

Literatura (rosyjskojęzyczna) uzupełniająca:

1. Federalnyj zakon ot 23. 02. 1995 g., *O prirodnich leciebnych resursach, leciebno-ozdrowiteliwnych mestnostjach i kurortach*;
2. Federalnyj zakon ot 24. 11. 1996 g., *Ob osnovach turisticzeskoj diejatielnosti w Rossijskoj Federacii*;
3. Christow T. T., *Religioznyj Turizm*, Moskva 2005;
4. *Kurorty. Enciklopediczeskij słowar*, Moskva 1983;
5. Sergiejewa T. K., *Ekologiczeskij turizm*, Moskva 2004;
6. Birżakowa M. B., Nikiforowa W. I., *Sostojanie i probljemy turizma w Rossijskoj Federacii. Analiticeskaja zapiska*, SPb 2004;
7. Nikolajenko D. W., *Rekreacionnaja geografija*, Moskva 2003.

Artykuły (polecane jako uzupełniające do samodzielnej lektury):

1. *Uwarunkowania rozwoju turystyki zagranicznej w Europie Środkowej i Wschodniej*, tomy 1-10, Wrocław (różne daty wydania);
 - Bajcar A., *Atrakcyjność turystyczna wielokulturowego dziedzictwa Europy Środkowo-Wschodniej i jej wykorzystanie*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VI;
 - Klimkiewicz M., *Rozwój turystyki transgranicznej w Karpatach na przykładzie Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Karpaty Wschodnie*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VI;
 - Wyrzykowski J., *Uwarunkowania rozwoju turystyki zagranicznej w Europie Środkowej i Wschodniej*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VI;
 - Fedortsowa T., *Tendencje Rozwoju rekreacji w Republice Białorusi w nowych uwarunkowaniach politycznych i gospodarczych*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VI;
 - Kononov Y. M., Ananicheva M. D., *Tendencje w ekoturystyce w nowych realiach społeczno-gospodarczych w Rosji na przykładzie rozwoju ekoturystyki na Syberii*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VI;
 - Zinko J., *Turystyka w parkach narodowych Karpat Ukraińskich*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. VII;
 - Pietraszewska E., *Atrakcyjność turystyczna Europy Środkowej i Wschodniej w świetle zachodnioeuropejskich przewodników i ofert turystycznych*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. II;
 - Pirożnik I. I., *Geograficzne uwarunkowania rozwoju zagranicznej turystyki przyjazdowej do Białorusi*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. II;
 - Putrik J. S., *Współczesne tendencje i perspektywy rozwoju turystyki w Europejskiej części Rosji*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. II;
 - Rimantas P., Saulius S., *Ocena konkurencyjnego otoczenia w Druskiennikach*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. X;
 - Zinko J., Malska M., i in., *Wdrażanie składników zrównoważonej turystyki na terenie Karpat Ukraińskich*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. X;
 - Marak J. Wyrzykowski J., *Miejsce postsocjalistycznych krajów europejskich na międzynarodowym rynku turystycznym*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. X;
 - Stanaitis A., *Turystyka na Litwie i jej przyszłość*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. X;
 - Trifonowa I., *Specyfika struktury konfesyjnej i tendencje w turystyce religijnej na Białorusi*, w: *Uwarunkowania rozwoju turystyki*, t. X.
2. Dziedzic T., *Porty lotnicze Europy Środkowo –Wschodniej*, „Wiadomości Turystyczne” 2003, Nr 46;
3. Furmanow A., Drankiewicz O., *Rozwój turystyki w małych miastach Białorusi*, w: M. Lisowski (red.), *Uwarunkowania rozwoju turystyki w mieście*, Białystok 2010;

4. Gibiec P., *MITT w Moskwie*, „Rynek Turystyczny” 2003, Nr 4;
5. Jackowski A., Soljan I., *Turystyka religijna – problemy terminologiczne*, w: *Turystyka w obiektach zabytkowych i sakralnych*, Kraków 1999;
6. Jacewicz I., *Kurica nie ptica...*, „Wiadomości Turystyczne” 2002, Nr 1;
7. Kudła N., *Rola turystyki w zachowaniu dziedzictwa etnicznego górali ukraińskich na terenach chronionych*, w: Stasiak A. (red.), *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Łódź 2009;
8. Ostrowski M., *Pielgrzymowanie czy turystyka religijna*, w: *Turystyka w obiektach zabytkowych i sakralnych*, Kraków 1999;
9. Piekarski S., *Domy żołnierza polskiego na kresach wschodnich II Rzeczypospolitej jako element turystyki sentymentalnej*, w: W. Rybczyński (red.), *Turystyka polonijna. Zarys problemu*, Warszawa 2010;
10. Piotrowski H., *Rosja ważnym ogniwem światowej turystyki*, „TTG Poland” 2002, nr 5;
11. Radkowska B., *Wyjazdy turystyczne mieszkańców Rosji*, „Rynek Turystyczny” 1997, Nr 5;
12. Scherbakowa S., *Stan obecny i tendencje rozwojowe przemysłu hotelarskiego w Rosji*, „Turystyka i Hotelarstwo” 2002, nr 2;
13. R. Seweryn, *Atrakcyjność turystyczna obszaru jako kategoria ekonomiczna. Istota, struktura i metody pomiaru*, Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie, 2002, nr 612, s.63
- 14.
15. Mazhar L., *Formowanie regionalnego systemu kształtowania kadr dla turystyki i hotelarstwa w Rosji*, „Turystyka i Hotelarstwo” 2002, nr 2;
16. Žuromskaite B., *Wilno – Europejska Stolica Kultury 2009. Cienie i blaski tytułu*, w: Stasiak A. (red.), *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Łódź 2009;

Internet jako wiedza praktyczna:

transport:

<http://rzd.ru/>
<http://transclass.ru/ru/about/>
<http://www.vnukovo.ru/>
<http://www.pulkovoairport.ru/>
<http://svo.aero/>
<http://www.domodedovo.ru/>
<http://kbp.aero/>
<http://airport.by/>

biura podróży:

<http://www.kalinka.pl/>
<http://www.raytantour.com/>

inne:

<http://www.intur.com.pl/biblioteka/index.htm> - baza literatury

<http://www.map.rin.ru/>
<http://rusmap.ru/>
<http://culturemap.ru/>
<http://mojgorod.ru/>
<http://oopt.info/>
<http://russiatourism.ru/>
<http://7travel.ru/>
<http://cru.rigmatur.ru/>
<http://www.stsl.ru/map.php>
<http://www.pochaev.org.ua/>
<http://www.tourism.lt/>
<http://www.mitt.ru/>

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	x
Dyskusja	x
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	x
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	x
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	X
Degustacje	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	OE W _01	OE W _02	OE W _03	OE W _04	OE W _05	OE W _06
	Egzamin pisemny					
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej	x	x	x	x		
Raport						
Prezentacja multimedialna	x	x	x	x		
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						

Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	30
	Przygotowanie projektu	20
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		100
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4 ECTS

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

Prezentacja multimedialna
Esej

Oceniane zgodnie z poniższymi kryteriami:

Raport oceniany zgodnie z [poniższymi kryteriami]:

bardzo dobry (bdb; 5,0): wysoce precyzyjne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, w pełni wyczerpująca analiza krytyczna tych problemów, umiejętność prowadzenia profesjonalnej debaty akademickiej, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, wysoce świadome przestrzeganie etycznych zasad dyskursu o relacjach międzynarodowych wynikających z prawa międzynarodowego,

wewnętrznego i wartości europejskich, znakomita umiejętność kierowania pracą grupy, pełna frekwencja na zajęciach (dopuszczalne 2 N).

dobry plus (+db; 4,5): bardzo sprawne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, wyczerpująca analiza krytyczna tych problemów, umiejętność prowadzenia profesjonalnej debaty akademickiej, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, wysoce świadome przestrzeganie etycznych zasad dyskursu o relacjach międzynarodowych wynikających z prawa międzynarodowego, wewnętrznego i wartości europejskich, znakomita umiejętność kierowania pracą grupy, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

dobry (db; 4,0): sprawne formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, analiza krytyczna tych problemów, umiejętność prowadzenia profesjonalnej debaty akademickiej, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, wysoce świadome przestrzeganie etycznych zasad dyskursu o relacjach międzynarodowych wynikających z prawa międzynarodowego, wewnętrznego i wartości europejskich, dobra umiejętność kierowania pracą grupy, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

dostateczny plus (+dst; 3,5): formułowanie w mowie i na piśmie złożonych problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, analiza krytyczna tych problemów, umiejętność prowadzenia profesjonalnej debaty akademickiej, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, świadome przestrzeganie etycznych zasad dyskursu o relacjach międzynarodowych wynikających z prawa międzynarodowego, wewnętrznego i wartości europejskich, umiejętność kierowania pracą grupy, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

dostateczny (dst; 3,0): podjęcie próby formułowania w mowie i na piśmie problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, analiza tych problemów, umiejętność prowadzenia debaty akademickiej, umiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, próba kierowania pracą grupy, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieumiejętność formułowania w mowie i na piśmie problemów dotyczących rozwoju turystyki na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Syberii, nieumiejętna analiza tych problemów, nieumiejętność prowadzenia debaty akademickiej, nieumiejętność formułowania własnej oceny aktualnych zjawisk w obszarze rozwoju turystyki, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.